

S-0505/2017
10/05/2017 14:44

OFICINA
ANTIFRAU
DE CATALUNYA

Il·ltre. Sr. Jordi Cases i Pallarès
Secretari general de l'Ajuntament de Barcelona
Plaça Sant Jaume, 1,
Barcelona 08002

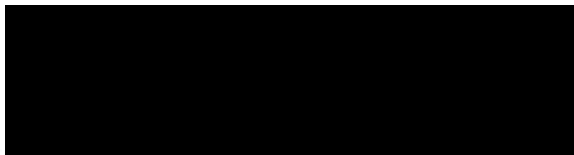
Il·lustre Senyor,

L'escrit adjunt s'emmarca en la fase d'informació pública del Codi ètic i de conducta de l'Ajuntament de Barcelona, aprovat inicialment en la sessió de la Comissió de presidència, Drets de Ciutadania, Participació i Seguretat i Prevenció celebrada el dia 22 de març de 2017, que se sotmet a informació pública pel període de trenta dies per a la formulació d'al·legacions i suggeriments, d'acord amb la publicació de l'edicte corresponent al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona de 6 d'abril de 2017.

Les al·legacions que tot seguit passen a formular-se pretenen incidir particularment en aquells aspectes del text de la norma modificada que, directament o indirecta, guarden relació amb els àmbits sobre els quals recauen les funcions generals que la Llei 14/2008, del 5 de novembre, atribueix a l'Oficina Antifrau de Catalunya amb l'objectiu d'enfortir la integritat de les institucions i dels servidors públics, sens perjudici d'aquelles altres observacions de caràcter tècnic que, tangencialment, s'estimi oportú també efectuar.

Finalment, des de l'Oficina Antifrau de Catalunya us demanem, a l'efecte de poder efectuar el corresponent seguiment, que tan bon punt us sigui possible ens feu partícips del contingut del document incorporat a l'expedient que contingui l'informe i la valoració que les presents al·legacions hagin merescut.

Barcelona, 9 de maig de 2017

Miguel Àngel Gimeno Jubero
Director

Ajuntament
de Barcelona

AL·LEGACIONS DE L'OFICINA ANTIFRAU DE CATALUNYA AL PROJECTE DE CODI ÈTIC I DE CONDUCTA DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

En data 15 de juny de 2016 l'Oficina Antifrau de Catalunya va emetre un document amb determinades observacions a l'Avantprojecte de Codi ètic i de conducta de l'Ajuntament de Barcelona, el text del qual fou prèviament tramès a aquesta Oficina per la Gerència de Recursos de l'esmentat Ajuntament, a l'efecte de conèixer el nostre parer al respecte.

Recentment, el proppassat 6 d'abril de 2017, el Butlletí Oficial de la Província de Barcelona publicava l'anunci de l'Ajuntament de Barcelona pel qual s'informava que la Comissió de Presidència, Drets de Ciutadania, Participació i Seguretat i Prevenció, en la sessió celebrada el dia 22 de març de 2017, havia aprovat inicialment el Projecte normatiu del Codi ètic i de conducta de l'Ajuntament de Barcelona (en endavant, el Codi ètic) i s'acordava sotmetre'l a informació pública durant el termini de trenta dies hàbils comptats des de l'endemà de la publicació del referit anunci al BOP, els efectes de poder-hi presentar les al·legacions que es considerin adients.

Així mateix, mitjançant ofici del gerent de recursos de l'Ajuntament de Barcelona adreçat al director d'aquesta Oficina en data 12 d'abril de 2017, s'informa de l'anunci d'informació pública referit.

Atès que el text del Projecte normatiu del Codi ètic que se sotmet ara a informació pública presenta determinades i concretes variacions respecte del text de l'Avantprojecte del Codi ètic al qual aquesta Oficina ja va fer observacions, mitjançant el present document l'Oficina Antifrau de Catalunya pretén formular algunes al·legacions addicionals, que tenen per objecte alguna de les modificacions que ha patit el text normatiu.

Tanmateix, aprofitem l'avinentesa per reiterar-nos en totes aquelles observacions i suggeriments fets a l'Avantprojecte del Codi ètic el mes de juny de l'any passat i que no han estat finalment acollits en el text del Projecte de Codi ètic sotmès a informació pública en l'actualitat.

Destinatariis del Codi ètic (article 3.3)

L'article 3.3 del Projecte de Codi ètic relaciona els subjectes destinataris i obligats.

Respecte del personal d'alta direcció (lletra e.1) i dels titulars de la Secretaria General, de la Intervenció General i de la Tresoreria de l'Ajuntament (nova lletra f), s'introdueix la previsió segons la qual «aquest personal té la consideració d'alt càrrec als efectes de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern».

Certament l'article 55.3 de la Llei 19/2014 prescriu que «[e]l Govern, els ens locals i els altres organismes i institucions públiques inclosos en l'article 3.1 han d'elaborar un codi de conducta de llurs alts càrrecs que concreti i desenvolupi els principis d'actuació a què fa referència l'apartat 1, n'estableixi altres d'addicionals, si escau, i determini les conseqüències d'incomplir-los, sens perjudici del règim sancionador establert per aquesta llei.»

Mentre que per a l'àmbit de la Generalitat de Catalunya o la resta de subjectes obligats per l'esmentada Llei 19/2014 el sentit i abast del concepte "alt càrrec" no ofereix dubte, no succeeix el mateix pel que fa als ens locals, en relació amb els quals el concepte d' "alt càrrec" haurà de ser interpretat d'acord amb els criteris que apunta el seu article 4.2 b): «representants locals i els titulars dels òrgans superiors i directius, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local.»

Tot i la seva ambigüitat i indeterminació, aquesta previsió legal entenem que, en la mesura que al·ludeix als "representants locals" i "titulars dels òrgans superiors", ha d'incloure necessàriament també els subjectes relacionats en les lletres a) a d) de l'article 3.3 del Projecte del Codi ètic, per la qual cosa respecte d'ells creiem que convindria igualment introduir-hi la nova previsió segons la qual, aquests subjectes tenen la consideració d'alt càrrec als efectes de la Llei 19/2014.

Normes de conducta als efectes d'evitar situacions de conflictes d'interès

Prohibicions de contractar (article 8.2.b)

El text normatiu de la lletra b) de l'article 8.2 del Codi ètic ha estat substancialment modificat respecte de la versió que es contenia en l'Avantprojecte.

El text actualment proposat ve a recollir una prohibició de contractació quan concorrin conflictes d'interès, tant en relació amb la contractació de personal directiu (i eventual) com en relació amb la contractació de terceres empreses i entitats. Al respecte convé efectuar-hi diversos comentaris, de diferent abast o naturalesa:

- En primer lloc, considerem que no resulta oportú copsar en un mateix precepte dues prohibicions de tan distint àmbit objectiu i subjectiu, com són la referent a la contractació de personal, d'una banda, i la relativa a la contractació pública de prestacions, de l'altra.
- En segon terme, pel que fa a la primera de les prohibicions, relativa a la contractació de personal, en la qual es distingeix expressament el personal directiu de l'eventual, entenem que, en coherència amb l'àmbit d'aplicació descrit a l'article 3.3 del mateix Projecte de Codi ètic, caldria afegir-hi la menció als titulars de la Secretaria General, de la Intervenció General i de la Tresoreria.
- Per últim, i en un vessant substantiu, en relació amb la prohibició relativa a la contractació pública de prestacions davant la presència de conflictes d'interès, entenem que seria convenient que el seu contingut recollís fidelment els termes amb els quals és redactada la prohibició legal en matèria de contractació pública que recull la lletra g) de l'article 60.1 del Text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat per Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, segons la qual, no poden contractar amb el sector públic les persones físiques o els administradors de la persona jurídica que, o bé es trobin en algun dels supòsits de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques (quan es tracti de personal de l'Ajuntament sotmès al Codi ètic), o bé ocupin alguns dels càrrecs electius que regula la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general (causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat dels membres electes de les corporacions locals)

D'acord amb el precepte legal, la prohibició ha d'afectar també les persones jurídiques en el capital de les quals participin, en els termes i quanties establerts a la legislació esmentada, el personal i els alts càrrecs de qualsevol Administració pública, així com els càrrecs electes al servei d'aquestes.

Igualment la norma legal esmentada, en un sentit similar (tot i que no exacte) al que preveu el Projecte de Codi ètic, estén la prohibició «als cònjuges, persones vinculades amb una relació de convivència afectiva anàloga i descendents de les persones a què es refereixen

els paràgrafs anteriors, sempre que, respecte dels últims, les persones esmentades en tinguin la representació legal.»

Formulació de declaracions de béns i participació en societats (article 8.2.h)

Convé al respecte afegir les següents observacions o suggeriments:

Àmbit objectiu de les declaracions

- El precepte proposat al·ludeix a «declaracions de béns patrimonials i de la participació en societats», per la qual cosa sembla restringir l'àmbit objectiu que l'article 75 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (LRBRL) atribueix a les declaracions exigibles: de béns, d'activitats que els proporcionin o pugui proporcionar ingressos econòmics, i d'interessos.
- Pel que fa al contingut mínim exigible als efectes de la declaració de béns patrimonials, aquest hauria d'interpretar-se en el sentit més ampli d'abastir qualssevol informacions relatives, no només a béns mobles o immobles, participacions societàries i liquidacions d'impostos, sinó també qualssevol drets i obligacions patrimonials, valors o actius financers, i altres interessos i vincles societaris, tant propis o indirectes, és a dir, referents a determinats familiars, que caldria determinar.
- En qualsevol cas, aquestes declaracions no poden confondre's amb la declaració indicativa de la situació patrimonial dels alts càrrecs que es preveu a l'article 56.2 de la Llei 19/2014, per la qual cosa caldria que el Codi ètic s'hi referís, i procedís, alhora, a la necessària concreció de l'abast i contingut de la declaració, tenint en compte que la Llei 19/2014 tan sols es limita a fer-ne constar el deure de fer-la pública, així com la interdicció d'incloure dades de localització ni d'altres relacionades amb la privacitat i seguretat dels titulars.
- Fóra bo ampliar l'abast temporal de les declaracions d'activitats prèvies a la presa de possessió del càrrec a aquelles activitats desenvolupades i finalitzades abans de l'ocupació i dins d'un període previ de mínim 5 anys.

Àmbit subjectiu de les declaracions

- El precepte del projecte de Codi ètic imposa el deure de declarar als "càrrecs electes, comissionats i comissionades, consellers i conselleres i alts càrrecs", per la qual cosa sembla oblidar que la LRBRL amplia l'àmbit d'aplicació del règim de declaracions al personal

referit al punt 2n de la DA 15a de la LRBRL, és a dir, al personal directiu local i als funcionaris de les Corporacions Locals amb habilitació de caràcter estatal que, conforme a allò previst en l' article 5.2 de la Disposició Addicional Segona de la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, desenvolupin en les Entitats locals llocs que hagin estat proveïts mitjançant lliure designació en atenció al caràcter directiu de llurs funcions o a l'especial responsabilitat que assumeixin.

Publicitat de les declaracions

El nou Projecte de Codi ètic afegeix un segon paràgraf al precepte segons el qual les declaracions han de ser "publicades electrònicament". Convé, al respecte, efectuar algun comentari:

- Seria convenient afegir-hi alguna referència a les lleis promulgades tant a l'Estat espanyol com a Catalunya en matèria de transparència, a l'hora de configurar el contingut d'aquest deure consistent a donar compliment a la publicació de les declaracions, atès que els nous deures i exigències legals de transparència que s'hi preveuen, amb visibilitat en la seua electrònica i el Portal de transparència, van més enllà de les obligacions de publicitat ja previstes en l'ordenament amb anterioritat, com ara la publicació anual de declaracions d'activitats i béns dels directius, habilitats nacionals i càrrecs electes locals (art. 75.7 LRBRL), o la publicitat dels registres, tant d'activitats com de béns patrimonials, dels càrrecs electes locals i habilitats nacionals que ocupen llocs de lliure designació (art. 75.7 LRBRL).
- D'altra banda, caldria incrementar el nivell de publicitat o transparència dels continguts de les declaracions, en el sentit d'exigir-la explícitament en qualsevol moment que les declaracions s'esdevinguin –ja sigui al principi, al final de l'ocupació del càrrec o lloc, o anualment, i sempre que hi hagi modificació de les circumstàncies declarades–.

Pautes de conducta en matèria contractual, de subvencions i ajuts públics

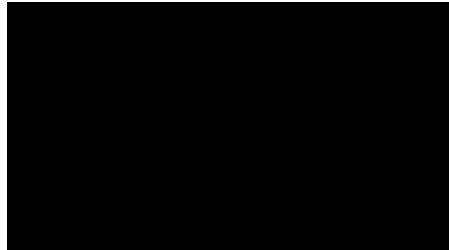
Tant la lletra n) de l'article 13 com la lletra h) de l'article 14 del projecte de Codi ètic venen a introduir noves previsions, ambdues relatives al deure de garantir als grups municipals l'accés permanent a la informació tant en matèria de contractes com sobre subvencions, respectivament.

Aquests deures, però, han de ser complerts i exigits en qualsevol cas d'acord amb el règim especial d'accés de tots els membres de les corporacions locals, que d'acord amb l'article 164 del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, «tenen dret a obtenir de l'alcalde o alcaldessa o del president o presidenta, o de la comissió de govern, tots els antecedents, les dades o les informacions que són en poder dels serveis de la corporació i són necessaris per al desenvolupament de llur funció.»

Barcelona, 9 de maig de 2017

Óliver Garcia Muñoz
Tècnic jurista
Àrea de legislació i assumptes jurídics

Rosa María Pérez Pablo
Cap d'Àrea de legislació i
assumptes jurídics